

Czwartek, 13 grudnia 2018 r.

P8_TA(2018)0525

Iran, w szczególności sprawa Nasrin Sotude**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 13 grudnia 2018 r. w sprawie Iranu, w szczególności sprawa Nasrin Sotude (2018/2967(RSP))**

(2020/C 388/12)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie Iranu,
  - uwzględniając oświadczenie w sprawie Iranu z 29 listopada 2018 r. wydane przez specjalnego przedstawiciela sekretarza generalnego ds. obrońców praw człowieka, specjalnego sprawozdawcę ONZ ds. niezależności sędziów i prawników, przewodniczącego-sprawozdawcę Grupy Roboczej ds. Arbitralnych Zatrzymań, przewodniczącego grupy roboczej ds. dyskryminacji kobiet w prawie i w praktyce oraz specjalnego sprawozdawcę ds. sytuacji w zakresie praw człowieka w Islamskiej Republice Iranu,
  - uwzględniając wytyczne UE w sprawie kary śmierci, w sprawie tortur oraz innego okrutnego traktowania, w sprawie wolności słowa w internecie i poza nim oraz w sprawie obrońców praw człowieka,
  - uwzględniając sprawozdanie specjalnego sprawozdawcy ds. sytuacji w zakresie praw człowieka w Islamskiej Republice Iranu z 27 września 2018 r.,
  - uwzględniając przyznanie Nasrin Sotude Nagrody im. Sacharowa za wolność myśli w 2012 r.,
  - uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka z 1948 r.,
  - uwzględniając Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych z 1966 r. oraz Międzynarodowy pakt praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych z 1966 r., których Iran jest stroną,
  - uwzględniając Kartę praw obywatelskich prezydenta Iranu,
  - uwzględniając art. 135 ust. 5 i art. 123 ust. 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że Nasrin Sotude, wybitna irańska prawniczka specjalizująca się w prawach człowieka, została aresztowana 13 czerwca 2018 r., po tym, jak reprezentowała w sądzie kobietę, której groziła kara pozbawienia wolności za pokojowy protest w postaci publicznego zdjęcia hidżabu, aby w ten sposób sprzeciwić się obowiązkowi jego noszenia; mając na uwadze, że od czasu zatrzymania Nasrin Sotude znajduje się w kobiecym oddziale więzienia Evin, a 26 listopada 2018 r. rozpoczęła trzeci strajk głodowy, aby sprzeciwić się decyzji władz irańskich, które odmówiły jej leczenia szpitalnego;
- B. mając na uwadze, że Nasrin Sotude poinformowano, iż podstawą aresztowania/ jej uwięzienia? jest wyrok skazujący na pięć lat pobawienia wolności wydany zaocznie przez sędziego Sądu Rewolucyjnego w 2015 r.; mając na uwadze, że oskarżono ją o „tajne szpiegostwo”;
- C. mając na uwadze, że w 2012 r. za swoją działalność i zaangażowanie na rzecz praw człowieka Nasrin Sotude otrzymała *in absentia* Nagrodę im. Sacharowa za wolność myśli; mając na uwadze, że Nasrin Sotude długo i wytrwale walczyła o przestrzeganie praw człowieka w Iranie, co przypłaciła kilkoma latami więzienia; mając na uwadze, że postępowanie w jej sprawie i stawiane jej zarzuty pokazują, w jak wielkim stopniu irańska władza sądownicza penalizuje działalność na rzecz praw człowieka;
- D. mając na uwadze, że Nasrin Sotude wielokrotnie wypowiadała się publicznie na temat uchybień w zakresie praworządności oraz nieprawidłowości w systemie wymiaru sprawiedliwości w Iranie; mając na uwadze, że aresztowanie Nasrin Sotude stanowi element zaostrzonych represji wobec obrońców praw kobiet w Iranie; mając na uwadze, że obrońców praw kobiet, którzy czynnie działają na rzecz wzmocnienia pozycji i praw kobiet, spotykają prześladowania, bezpodstawne aresztowania i zatrzymania, a ich prawa do sprawiedliwego i rzetelnego procesu sądowego nie są przestrzegane;

Czwartek, 13 grudnia 2018 r.

- E. mając na uwadze, że we wrześniu 2018 r. mąż Nasrin Sotude Reza Khandan został aresztowany podczas pokojowej demonstracji na rzecz jej uwolnienia, postawiono mu zarzut między innymi „szerzenia antysystemowej propagandy” oraz „propagowania praktyki nienoszenia hidżabu w miejscach publicznych”;
- F. mając na uwadze, że protesty irańskiego społeczeństwa obywatelskiego przeciwko ubóstwu, inflacji, korupcji i autorytaryzmowi politycznemu nasilają się, a protestujących spotykają poważne represje ze strony władz państwa; mając na uwadze, że służby wywiadowcze Iranu nasiliły represje wobec pracowników organizacji społeczeństwa obywatelskiego i obrońców praw człowieka, prawników, działaczy na rzecz ochrony środowiska, obrońców praw kobiet, studentów, nauczycieli, kierowców ciężarówek i pokojowych działaczy; mając na uwadze, że w 2018 r. władze Iranu nasiliły represje wobec osób starających się pokojowo egzekwować prawo do wolności słowa, zrzeszania się i pokojowych zgromadzeń, zamykając w więzieniach setki ludzi na podstawie ogólnikowych i niejasno sformułowanych zarzutów dotyczących bezpieczeństwa państwa;
- G. mając na uwadze, że eksperci ONZ ds. praw człowieka wezwali Iran do zagwarantowania praw obrońcom praw człowieka i prawnikom, którzy zostali uwięzieni za publiczne wyrażenie poparcia dla protestów przeciwko obowiązkowemu noszeniu hidżabu w Iranie;
- H. mając na uwadze, że specjalny sprawozdawca ds. sytuacji w zakresie praw człowieka w Iranie ponownie podkreślił poważne obawy – wyrażone wcześniej przez sekretarza generalnego ONZ, Wysokiego Komisarza ONZ ds. Praw Człowieka i jego poprzednika – odnośnie do nieustających egzekucji młodocianych przestępców w Iranie;
- I. mając na uwadze, że w sprawozdaniach specjalnego sprawozdawcy ONZ ds. sytuacji w zakresie praw człowieka w Iranie i sekretarza generalnego ONZ opisano poważne naruszenia praw mniejszości religijnych i etnicznych w Iranie, łącznie z zarzutami dyskryminacji mniejszości religijnych, w tym chrześcijan i bahaitów;
- J. mając na uwadze, że irańskie sądy nie zapewniają rzetelnego i sprawiedliwego procesu, odmawiając dostępu do pomocy prawnej, zwłaszcza w czasie dochodzenia, a także wizyt przedstawicieli placówek konsularnych, ONZ i organizacji humanitarnych; mając na uwadze, że wyroki wydane przez irański wymiar sprawiedliwości często opierają się na niejasnych i ogólnikowych zarzutach dotyczących bezpieczeństwa narodowego i szpiegostwa;
- K. mając na uwadze liczne doniesienia na temat niehumanitarnych i poniżających warunków w więzieniach oraz braku wystarczającego dostępu do opieki medycznej podczas pobytu w areszcie, co ma na celu zastraszanie, karanie lub wymuszanie zeznań osób zatrzymanych i narusza Wzorcowe reguły minimalne ONZ dotyczące postępowania z więźniami;
- L. mając na uwadze, że 12 kwietnia 2018 r. w odpowiedzi na poważne naruszenia praw człowieka Rada postanowiła przedłużyć do 13 kwietnia 2019 r. obowiązywanie środków ograniczających, takich jak zamrożenie aktywów i zakaz wydawania wiz dla osób i podmiotów odpowiedzialnych za poważne naruszenia praw człowieka oraz zakaz wywozu do Iranu sprzętu, który mógłby zostać wykorzystany do represji wewnętrznych, oraz sprzętu służącego do monitorowania telekomunikacji;
- M. mając na uwadze, że 26 listopada 2018 r. w Brukseli odbyło się czwarte posiedzenie UE i Iranu w ramach dialogu politycznego na wysokim szczeblu; mając na uwadze, że dyskusje na temat praw człowieka stanowiły nieodłączną część dialogu politycznego między UE a Iranem i kontynuację regularnych dyskusji, które odbyły się w listopadzie 2017 r. i w lutym 2016 r.;
- N. mając na uwadze, że rzeczywiste wdrożenie karty praw obywatelskich stanowiłoby krok w kierunku poszerzenia zakresu praw obywatelskich ludności irańskiej;
1. wzywa rząd Iranu do natychmiastowego i bezwarunkowego uwolnienia Nasrin Sotude; wyraża uznanie dla Nasrin Sotude za jej odwagę i zaangażowanie; apeluje o przestrzeganie prawa do rzetelnego i sprawiedliwego procesu sądowego w systemie sądowym Iranu oraz o ujawnienie informacji dotyczących zarzutów wobec Nasrin Sotude;
  2. wzywa władze Iranu do dopilnowania, aby traktowanie Nasrin Sotude podczas pobytu w więzieniu było zgodne z warunkami określonymi w Zbiorze zasad mających na celu ochronę wszystkich osób poddanych jakiegokolwiek formie aresztowania bądź uwięzienia przyjętym przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w rezolucji nr 43/173 z 9 grudnia 1988 r.; podkreśla, że władze Iranu muszą zagwarantować bezpieczeństwo i dobre warunki wszystkim osobom przetrzymywanym w więzieniu, między innymi zapewniając im odpowiednią opiekę i medyczną; wzywa władze Iranu do zbadania wszystkich zarzutów dotyczących brutalnego traktowania więźniów oraz do postawienia sprawców przed sądem; potępia systematyczne stosowanie tortur w irańskich więzieniach i wzywa do natychmiastowego zaprzestania wszelkich form torturowania i złego traktowania ogółu więźniów; wzywa Iran do zagwarantowania – w prawie i w praktyce – że nikt nie będzie poddawany torturom ani innemu okrutnemu, niehumanitarnemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu;

Czwartek, 13 grudnia 2018 r.

3. wzywa rząd Iranu do poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności, w tym wolności opinii i wypowiedzi; wzywa do uwolnienia wszystkich osób aresztowanych za pokojowe korzystanie z prawa do wolności zgromadzeń, opinii i wypowiedzi, w tym Rezy Khandana, a także innych obrońców praw człowieka, działaczy na rzecz ochrony środowiska, działaczy związkowych, działaczy na rzecz praw kobiet i więźniów sumienia; apeluje do władz Iranu o pełne poszanowanie powszechnych praw człowieka przysługujących wszystkim ludziom, zwłaszcza prawa do wolności wypowiedzi w internecie i poza nim; wzywa władze Iranu do poszanowania i ochrony prawa do pokojowych zgromadzeń oraz do powstrzymania się od użycia brutalnej siły podczas rozpraszania zgromadzeń niepokojowych;
4. sympatyzuje i solidaryzuje się z kampanią skierowaną przeciwko przepisom dotyczącym obowiązkowego stroju w tym kraju; potępia więzienie kobiet, które w ramach kampanii zaprzestały przykrywania głowy chustą, i wzywa do ich natychmiastowego i bezwarunkowego uwolnienia;
5. wyraża solidarność z Irańczykami, którzy demonstrują na rzecz poprawy sytuacji społeczno-gospodarczej i upominają się o prawa społeczne i gospodarcze;
6. wyraża głębokie zaniepokojenie aresztowaniami przy wjeździe na terytorium Iranu osób, które posiadają jednocześnie obywatelstwo UE i obywatelstwo irańskie; podkreśla, że aresztowania te utrudniają kontakty międzyludzkie oraz wzywa władze Iranu, aby umożliwiły wszystkim Irańczykom bezpieczną podróż do kraju urodzenia;
7. wzywa władze Iranu do zapewnienia wszystkim oskarżonym prawa do wyboru prawnika we wszystkich sprawach sądowych, bez nieuzasadnionych ograniczeń, oraz prawa do sprawiedliwego procesu, zgodnie z międzynarodowymi zobowiązaniami Iranu wynikającymi z Międzynarodowego paktu praw obywatelskich i politycznych; wzywa rząd Iranu, aby zadbał o należne prawa procesowe wszystkich obywateli przetrzymywanych w Iranie oraz zapewnił im rzetelny proces sądowy;
8. wzywa władze Iranu do zagwarantowania wolności religijnej zgodnie z irańską konstytucją i jego zobowiązaniami międzynarodowymi oraz do zaprzestania dyskryminacji mniejszości religijnych i osób niewierzących; potępia systematyczne prześladowanie mniejszości bahaitów; wzywa ponadto władze Iranu, aby zapewniły wszystkim mieszkańcom kraju jednakową ochronę prawną, niezależnie od pochodzenia etnicznego, religii lub przekonań;
9. wzywa władze Iranu do zagwarantowania, że niezależnie od okoliczności wszyscy obrońcy praw człowieka w Iranie będą mogli prowadzić legalną działalność na rzecz praw człowieka, bez jakichkolwiek ograniczeń i nie obawiając się represji, na przykład pozbawienia wolności, zastraszania i szykan sądowych; wzywa władze Iranu do zaprzestania wszelkich aktów zastraszania i represji wobec obrońców praw człowieka, w tym z powodu komunikowania się z urzędnikami UE i ONZ oraz niezależnymi organizacjami praw człowieka;
10. wzywa Europejską Służbę Działań Zewnętrznych (ESDZ) i Komisję do zwiększenia wysiłków na rzecz wsparcia laureatów Nagrody im. Sacharowa, w tym Nasrin Sotude i innych osób, które zostały aresztowane bądź skazane lub którym grozi kara śmierci albo jawnie nieuczciwe procesy w państwach trzecich;
11. wzywa państwa członkowskie UE posiadające misje dyplomatyczne w tym kraju, aby w pełni stosowały Wytyczne UE w sprawie obrońców praw człowieka oraz zapewniły Nasrin Sotude i innym obrońcom praw człowieka należyte wsparcie, w tym wizyty w więzieniach, monitorowanie procesów sądowych i udzielanie pomocy prawnej lub wszelkiej innej pomocy, jakiej mogą potrzebować;
12. zdecydowanie potępia stosowanie kary śmierci, w tym jej stosowanie wobec młodych przestępców, oraz wzywa władze Iranu do wprowadzenia natychmiastowego moratorium na stosowanie kary śmierci, co będzie stanowiło krok w kierunku jej zniesienia; odnotowuje zmianę ustawy o nielegalnym handlu narkotykami, która powinna ograniczyć orzekanie kary śmierci;
13. ponownie wzywa Iran do głębszego zaangażowania się w prace międzynarodowych mechanizmów dotyczących praw człowieka w drodze współpracy ze specjalnymi sprawozdawcami i specjalnymi mechanizmami, w tym przez zatwierdzenie wniosków o wjazd do kraju upoważnionych osób; podkreśla potrzebę ściślejszej współpracy z Radą Praw Człowieka;

Czwartek, 13 grudnia 2018 r.

14. apeluje do UE, w tym do wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, oraz do państw członkowskich, aby systematycznie podnosiły kwestie praw człowieka w kontaktach publicznych i prywatnych z władzami Iranu na forach dwustronnych i wielostronnych, między innymi dotyczące sytuacji więźniów politycznych i obrońców praw człowieka oraz wolności słowa i zrzeszania się, jako niezbędny warunek dalszych postępów w stosunkach gospodarczych i politycznych; wyraża poparcie dla dyskusji na temat praw człowieka; podkreśla jednak konieczność prowadzenia przez UE i Iran formalnego dialogu na temat praw człowieka opartego na powszechnych prawach człowieka;

15. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, rządowi i parlamentom państw członkowskich, Sekretarzowi Generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych oraz rządowi i parlamentowi Iranu.
